

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-អ.ជ.ស.ដ

ភាគីដាក់ឯកសារ: ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ អ.ជ.ត.ក សាធារណៈ/Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ការពិនិត្យឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ

ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ

ហត្ថលេខា:

ចម្លើយតបរបស់ នួន ជា នៅលើសំណើសុំឱ្យបញ្ជាក់ឯកសារនៅសវនាការស្តីពីស្នងការ

ដាក់ដោយ:

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា

សុន អរុណ

Doreen CHEN

ព្រី ផល្លា

Xiaoyang NIE

Marina HAKKOU

ឌី សុជាតា

Gaëlle BUCHET

Stephanie ERIAN

Khady BÂ

ផ្ញើជូន:

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ចៀវ សំផន

គង់ សំអុន

Anta GUISSÉ

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង

Nicholas KOUMJIAN

សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ

Marie GUIRAUD

ផ្នែកទី ១. សេចក្តីផ្តើម

១. អនុលោមតាមអនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកាលពីថ្ងៃទី ០៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩¹។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមដាក់ចម្លើយតបនេះ ទៅនឹងសំណើសុំឱ្យបញ្ជូនសម្ភារមន្ត្រីសន្តិសុខ ស-២១ ទៅសារមន្ត្រីទទួលស្នែង (“ចម្លើយ តប”)។

ផ្នែកទី ២. សាវតា

២. នៅថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“អង្គជំនុំជម្រះ”) បានជម្រាប ដល់ភាគីថា ខ្លួនបានទទួលឯកសារពីសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski ទាក់ទងនឹងមន្ត្រីសន្តិ សុខ ស-២១។ ឯកសារទាំងនោះមានសៀវភៅចុះបញ្ជីពណ័នីកក្រូច និង សន្លឹកទំព័រដែល ដាច់ចេញពីសៀវភៅមានសភាព “ចាស់ខ្លាំង”²។

៣. នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ ក្រឡាបញ្ជីបានទទួលឯកសារមួយកញ្ចប់ទៀតពីសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski ដែលមានរូបថតអ្នកទោសស-២១ ប្រហែល ៥០០ សន្លឹក ដែល ភាគច្រើនមានសភាពមិនល្អ ឬ ក៏ជាប់គ្នា³។

៤. នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ នៅបន្ទប់ពីមានសំណើដោយផ្ទាល់មាត់របស់សហព្រះរាជ អាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកសៀវភៅចុះបញ្ជីពណ័នីកក្រូចជាភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង

¹ E443/12 អនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះ “សំណើសុំឱ្យបញ្ជូនសម្ភារមន្ត្រីសន្តិសុខ ស-២១ ដែលលោកសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski (2-TCW-946) បានប្រគល់ជូនអង្គជំនុំជម្រះទៅរក្សាទុកក្នុងសារមន្ត្រីទទួលស្នែងវិញ” ៥ មេសា ២០១៩ (“សំណើសុំឱ្យបញ្ជូនឯកសារ Heynowski”)។

² E443/2/1 អនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះ “ឯកសារបន្ថែមទៀតដែលទទួលបានពីសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynoski” ថ្ងៃទី ០៥ មករា ២០១៧ (អនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះទទួលឯកសារពី Heynoski) ។

³ E443/2/1 “អនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះទទួលឯកសារពី Heynoski” កថាខណ្ឌ ២។

០០២/០២^៤។ សៀវភៅចុះបញ្ជី បង្ហាញអំពីការចុះបញ្ជីរាល់ថ្ងៃពីចំនួនអ្នកទោសចេញ និង ចូល
មន្ទីរ ស២១ សម្រាប់រយៈពេលជាងប្រាំបីខែនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៧^៥។

- ៥. នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើលិខិតមួយច្បាប់ជូននាយកសារមន្ទីរទូល
ស្តែង (“សារមន្ទីរ”) ឆាយ វិសុទ្ធ ដោយបានប្រាប់គាត់អំពីសៀវភៅចុះបញ្ជី និង សន្លឹកទំព័រ
ដាច់ចេញ ដែលទទួលបានពីសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski^៦។ ខ្លឹមសារលិខិតបានស្នើសុំ
បញ្ជូនសន្លឹកទំព័រដែលដាច់ចេញនោះទៅសារមន្ទីរដោយសារតែឯកសារ “មានសភាព
មិនល្អទាល់តែសោះ ដែលតម្រូវឱ្យមានការថែទាំជាបន្ទាន់ដោយបណ្តារក្សដែលមានវិជ្ជា
ជីវៈ”។ លិខិតក៏បញ្ជាក់ផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងបញ្ជូនសៀវភៅចុះបញ្ជីនេះទៅសារ
មន្ទីរថាជា “ការបរិច្ចាគចុងក្រោយនៅពេលវេលាសមស្របខាងមុខ”^៧។ សន្លឹកទំព័រដែលដាច់
ចេញត្រូវបានបញ្ជូនទៅសារមន្ទីរនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦^៨ ហើយមិនត្រូវបានទទួល
យកជាភស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ។
- ៦. នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ នៅបន្ទាប់ពីមានសំណើពីសហព្រះរាជអាជ្ញា និង មេធាវី
ការពារក្តី ខៀវ សំផន អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយករូបថត ដែលផ្តល់ដោយសាស្ត្រាចារ្យ
ជាភស្តុតាងសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២/០២^៩។

⁴ E443/3 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យទទួលយកសៀវភៅកំណត់ត្រាធ្វើជាឯកសារភស្តុតាង និងកោះហៅសាក្សីថ្មីនូវ
ពីររូប ពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ទីរសន្តិសុខ ស ២១” ២៧ ធ្នូ ២០១៦ (“សេចក្តីសម្រេចទទួលយកសៀវភៅកំណត់ត្រាស២១”)។

⁵ E443/3 “សេចក្តីសម្រេចទទួលយកសៀវភៅកំណត់ត្រាស២១” កថាខណ្ឌ ១។

⁶ E443/4 “លិខិតពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ជូននាយកសារមន្ទីរទូលស្តែងទាក់ទងនឹង “ការបរិច្ចាគឯកសារពី
សាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski និង ការស្នើសុំព័ត៌មាន” ថ្ងៃ ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦ កថាខណ្ឌ ១ (“លិខិតពី
អង្គជំនុំជម្រះជូនសារមន្ទីរ”)។

⁷ E443/4 “លិខិតពីអង្គជំនុំជម្រះជូនសារមន្ទីរ” កថាខណ្ឌ ២។

⁸ E443/4.1 “កំណត់ហេតុនៃការបញ្ជូនឯកសារ” ២៩ ធ្នូ ២០១៦។

⁹ E443/6 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន សុំឱ្យទទួលយករូបថត
ដែលសាស្ត្រាចារ្យ Walter Heynowski (2-TCW-946) បានផ្តល់ជូន” ១២ មករា ២០១៧ (“សេចក្តីសម្រេចទទួលយក
រូបថត ស២១ជាភស្តុតាង”)។

- ៧. នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩ អង្គជំនុំជម្រះបានចេញសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មានសម្គាល់ហេតុពេញលេញសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២/០២ (“សាលក្រម”)¹⁰។
- ៨. នៅថ្ងៃទី ២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលលិខិតពី ឆាយ វិសុទ្ធ ដោយបាន ស្នើសុំបញ្ជូនរូបថត និង សៀវភៅពណ៌ទឹកក្រូចដែលផ្តល់ដោយសាស្ត្រាចារ្យ Heynowski (“ ឯកសារ Heynowski”) ទៅរក្សាទុកនៅសារមន្ទីរ¹¹។ នៅក្នុងលិខិតនោះបានលើកឡើងថា សារមន្ទីរចង់ចាប់ផ្តើមដំណើរការវាយតម្លៃ និង ថែរក្សាឯកសារ Heynowski និង ដើម្បី រៀបចំដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងការពិពណ៌នាថ្ងៃទី ១៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩¹²។
- ៩. នៅថ្ងៃទី ៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ ភាគីត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីបំណងរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុង ការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski ទៅរក្សាទុកនៅសារមន្ទីរ និង ត្រូវបានស្នើសុំឱ្យផ្តល់ជូនការ ជំទាស់នៅត្រឹមថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩¹³។
- ១០. នៅថ្ងៃទី ៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ នួន ជា បានជូនដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះអំពីបំណងរបស់ គាត់ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រម¹⁴។

ផ្នែកទី ៣. ច្បាប់ជាធរមាន

១១. វិធាន ៩ (៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា

តាមចំណាត់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ តាម ការសម្របសម្រួល ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការការពារថែរក្សាទុក និង រក្សាសុវត្ថិភាពដល់ភស្តុតាង ដែលរួមមានវត្ថុតាង ចម្លើយ និង ឯកសារទាំងឡាយ ដែល

¹⁰ E465 “សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២” ថ្ងៃទី ១៦ វិច្ឆិកា ២០១៨ [តាមពិតទៅ ថ្ងៃទី ២៨ មីនា ២០១៩] (“សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២”)។

¹¹ E443/11 លិខិតស្នើសុំពិន័យកសារមន្ទីរទួលស្តែង ថ្ងៃទី ២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ (“លិខិតស្នើសុំពិន័យកសារមន្ទីរទួលស្តែង”) កថាខណ្ឌ ១។

¹² E443/11 “លិខិតស្នើសុំពិន័យកសារមន្ទីរទួលស្តែង” ទំព័រ ២។

¹³ E443/12 “សំណើសុំបញ្ជូនឯកសារ Heynowski” កថាខណ្ឌ ៥ ដល់ ៦។

¹⁴ E465/1 “លិខិតរបស់ នួន ជា ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យមេធាវីរបស់គាត់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខជំទាស់នឹងសាលក្រម សំណុំរឿង ០០២/០២” ៩ មេសា ២០១៩ (“លិខិត នួន ជា អនុញ្ញាតឱ្យប្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២”)។

ប្រមូលបានក្នុងពេលស៊ើបអង្កេតបឋម ពេលស៊ើបសួរ ពេលជំនុំជម្រះ នៅអង្គជំនុំជម្រះ
សាលាដំបូង និង នៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការ កំពូល។

១២. បទប្បញ្ញត្តិរបស់តុលាការនេះ មិនមានចែងថា តើភស្តុតាងនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់ អវតក
អាចត្រូវបានបញ្ជូនទៅភាគីទីបីនោះទេ។

ផ្នែកទី ៤. អំណះអំណាង

**I. ជាគោលការណ៍សម្ភារៈដែលជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង មិនត្រូវបានបញ្ជូននោះទេ
លុះត្រាតែដំណើរការនៃសំណុំរឿងមិនត្រូវបានបញ្ចប់**

១៣. ជាគោលការណ៍មេធាវីការពារក្តី ជំទាស់ទៅនឹងការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski ពី អវតក
ទៅសារមន្ទីរនៅមុនពេលដំណើរការត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសមរម្យ។

១៤. ឯកសារ Heynowski ជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៦
និង ថ្ងៃទី ១២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកជាភស្តុតាងនូវសៀវ
ភៅចុះបញ្ជី និង រូបថតអ្នកទោស ស-២១¹⁵។ ផ្ទុយពីការស្នើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះ¹⁶
ភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ឯកសារទាំងនេះ ឬ ក៏សម្ភារៈជាភស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿង មិនបានបាត់
បង់ចាប់តាំងពីការចេញសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះ។

១៥. បើទោះជាដំណើរការសវនាការត្រូវបានបញ្ចប់ តែសំណុំរឿង ០០២/០២ នៅតែបន្ត និង
ដោយកម្ម។ នៅបន្ទាប់ពីការចេញសាលក្រមនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩ នួន ជា បាន
ជូនដំណឹងភ្លាមៗដល់អង្គជំនុំជម្រះអំពីបំណងក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ¹⁷។ មេធាវីការពារក្តី

¹⁵ E443/3 “សេចក្តីសម្រេចទទួលយកសៀវភៅកំណត់ត្រាស២១” កថាខណ្ឌ ៣ និង E443/6 “សេចក្តីសម្រេចទទួលយក
រូបថត ស២១ជាភស្តុតាង” កថាខណ្ឌ ៥ ។

¹⁶ E443/12 “សំណើសុំឱ្យបញ្ជូនឯកសារ Heynowski” កថាខណ្ឌ ៥ ដល់ ៦។

¹⁷ E465/1 “លិខិត នួន ជា អនុញ្ញាតឱ្យប្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២” កថាខណ្ឌ ៥ ដល់ ៦។

ក៏បានដាក់ជូនផងដែរនូវសំណើលើកទីមួយរបស់ខ្លួនសុំពន្យារលើការកំណត់ទៅតាមវិធានទៅលើការដាក់ជូននូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ¹⁸។

១៦. អាស្រ័យហេតុនេះហើយ វាមានសារសំខាន់ណាស់ ដោយពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈនេះដែលថា ឯកសារ Heynowski ត្រូវរក្សាទុកនៅ អវតក យ៉ាងហោចណាស់ដល់ចប់នៃសំណុំរឿង ០០២/០២។ ការធ្វើដូចនេះដើម្បីធានាថា ភាគីអាចចូលមើលបានទៅលើសម្ភារៈភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធនៅអំឡុងពេលបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ជាពិសេសជាងនេះទៅទៀតនោះការថែរក្សាភស្តុតាងនៅ អវតក ធានាដល់សុវត្ថិភាពក្នុងការថែរក្សា និង ការពារភស្តុតាងពីរុះរើឯកសារ។

១៧. ជាងនេះទៅទៀតនោះ វាពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្មទៅលើការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski ទៅសារមន្ទីរក្នុងពេលនេះនោះទេ។ ឯកសារទាំងនោះថិតនៅក្នុងសភាពមិនល្អ (សន្លឹកទំព័រដែលដាច់ចេញ) ត្រូវបានបញ្ជូនទៅរួចហើយ¹⁹ ហើយគ្មានការស្នើសុំណាមួយថាដែលថា ឯកសារនៅ អវតក តម្រូវឱ្យមានការអភិរក្សជាបន្ទាន់នោះទេ។ តាមរយៈការសង្កេតដោយផ្ទាល់របស់មេធាវីការពារក្តី ឃើញថា ឯកសារ Heynowski ដូចជាមិនត្រូវការការអភិរក្សនោះទេ។ ហើយអង្គជំនុំជម្រះក៏មិនបានបញ្ជាក់ថា អង្គភាពបណ្ណសារមិនអាចបន្តថែរក្សាទុកឯកសារ Heynowski នៅ អវតក នៅក្នុងអំឡុងពេលបណ្តឹងសាទុក្ខនេះទេ។

១៨. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា នៅក្នុងលិខិតស្នើសុំទៅអង្គជំនុំជម្រះ ឆាយ វិសុទ្ធិបានយោងទៅលើការពិពណ៌នាដែលនឹងធ្វើឡើងនៅចុងឆ្នាំនេះ និង បានបញ្ជាក់ពីលទ្ធភាពនៃការដាក់បញ្ចូលឯកសារ Heynowski នៅក្នុងពិពណ៌នានេះដែរ។ ប្រការនេះមិនមែនជាការពិចារណាដែលមានការពាក់ព័ន្ធថា តើឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿង អវតក ត្រូវបានបញ្ជូនទៅសារមន្ទីរនោះទេ។ វាក៏នឹងលេចចេញនូវបញ្ហាថា តើភាគីក្នុងសំណុំរឿង អាចមើលឯកសារនេះបានដោយរបៀបណា ហើយថា តើឯកសារទាំងអស់នេះមានសុវត្ថិភាពដោយ

¹⁸ F40/1.1 “សំណើបន្ទាន់លើកទីមួយរបស់ នួន ជា សុំចំនួនទំព័រ និង ពេលវេលាបន្ថែម សម្រាប់ការដាក់ជូនសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២”

¹⁹ E443/4 “លិខិតពីអង្គជំនុំជម្រះជូនសារមន្ទីរ” កថាខណ្ឌ ២។

របៀបណា ប្រសិនបើត្រូវបានដាក់តាំងជាសាធារណៈនៅក្នុងអំឡុងពេលបណ្តឹងសាទុក្ខ។
បញ្ហានេះត្រូវបានពិភាក្សាបន្ថែមនៅផ្នែក II (ក) ខាងក្រោម។

១៩. បញ្ហាបញ្ជូនឯកសារទៅភាគីទីបី មិនត្រូវបានលើកឡើងជាញឹកញាប់នៅចំពោះមុខតុលាការ
ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ និង តុលាការ ដោយសារតែឯកសារសំណុំរឿងគឺជាផ្នែកនៃបណ្តឹងសារ
របស់ខ្លួន ហើយមិននៅក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន។ មានឧទាហរណ៍ខ្លះនៅ ICTY ដែលអាច
ផ្តល់ជាការណែនាំ។ នៅក្នុងសំណុំរឿង *Simić et al.*, អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ICTY បាន
បង្គាប់ឱ្យជូនទៅសាក្សីវិញនៅបន្ទាប់ពីសំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ចប់ នូវកញ្ចប់ដែលជារបស់ផ្ទាល់
ខ្លួនរបស់សាក្សីដែលត្រូវបានដាក់បង្ហាញ²⁰។ ការណែនាំនេះធ្វើឡើងនៅបន្ទាប់ពីបណ្តឹងសាទុក្ខ
ជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមត្រូវបានបញ្ចប់ និងថា គ្មានហេតុផលណាមួយសម្រាប់ការ
ថែរក្សាទុកបន្តទៅទៀតនោះទេ។

២០. ក្នុងសំណុំរឿង *Radić* អង្គជំនុំជម្រះសាលាខ្លួនរណ៍នៃ ICTY បានបង្គាប់ឱ្យបញ្ជូនជាបណ្តោះ
អាសន្ននូវគំរូរបស់ Omarska Camp ទៅការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញារបស់ Bosnia និង
Herzegovina សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងសវនាការនៅតុលាការរដ្ឋ BiH²¹។ អង្គជំនុំជម្រះបាន
កត់សម្គាល់ថា (១) សំណុំរឿងត្រូវបានយោងថា ជាតុលាការរដ្ឋដោយ ICTY ហើយ
តុលាការមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការគាំទ្រដល់ស្ថាប័នជាតិក្នុងការកាត់សេចក្តីទៅលើការរំលោភ
ច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិនៅក្នុងអតីតប្រទេស Yugoslavia (២) ព្រះរាជអាជ្ញាមិនមាន
បំណងប្រើប្រាស់គំរូនេះនៅក្នុងដំណើរការបន្តទៀត ហើយ (៣) ភាគីមិនបានជំទាស់។
ដោយសារតែ គំរូវាជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង *Kvočka et al.* និង *Tadić* ដែលត្រូវតែបញ្ជូនត្រឡប់
ទៅ ICTY នៅពេលដែលពុំមានសវនាការនៅចំពោះមុខតុលាការរដ្ឋ BiH²²។

²⁰ សំណុំរឿង *Prosecutor v. Simić et al.*, IT-95-9-R77 “បង្គាប់ឱ្យបញ្ជូនភស្តុតាង” ១ សីហា ២០០០ ទំព័រ ២។
²¹ សំណុំរឿង *Prosecutor v. Radić*, IT-98-30/1-R.1 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំបញ្ជូនគំរូ
Omarska Camp ទៅការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា Bosnia និង Herzegovina” ១០ វិច្ឆិកា ២០០៦ ទំព័រ ៤ (សេចក្តីសម្រេច
Radić)។
²² សេចក្តីសម្រេច *Radić* ទំព័រ ៣ ដល់ ៤។

២១. កាលៈទេសៈជាក់ស្តែងនៃឧទាហរណ៍ទាំងនេះពីតុលាការ ICTY វាខុសគ្នាយ៉ាងច្បាស់ពីសំណុំរឿងនេះ។ ទី១ ដូចដែលបានលើកឡើងពីលើកមុនសំណុំរឿង០០២/០២ នៅតែកំពុងដំណើរការ ហើយ ឯកសារ Heynowski គឺជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង។ ទី២ មិនមានមូលដ្ឋានផ្នែកច្បាប់ ឬ មូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តសម្រាប់ការបញ្ជូនជាអចិន្ត្រៃយ៍នៃការរក្សាឯកសារទាំងនោះដល់ភាគីទីបីនៅចំណុចនេះឡើយ។ ឯកសារ Heynowski មិនបង្កើតជាផ្នែកនៃវត្ថុតាងនៃសំណុំរឿងផ្សេងឡើយ ហើយ អវតក មិនមានកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ក្នុងជួយដល់សារមន្ទីរ ហើយក៏មិនមានហានិភ័យដល់ស្ថានភាពរបស់ឯកសារ ដែលតម្រូវឱ្យសារមន្ទីរធ្វើអន្តរាគមន៍ភ្លាមដែរ។

២២. នៅក្នុងទស្សនៈខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះត្រូវពន្យារពេលការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski រហូតដល់ពេល យ៉ាងហោចណាស់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់ប្រឆាំងនឹង នួន ជា ត្រូវបានបិទបញ្ចប់។

II. នៅពេលការបញ្ជូនមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ គោលនយោបាយចូលមើលនិងខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រង ត្រូវតែបានបង្កើតនៅមុនការបញ្ជូនជាបឋម

២៣. បើសិនកាលៈទេសៈថ្មីកើតឡើងដែលផ្តល់យុត្តិកម្មទៅលើការបញ្ជូនជាបន្ទាន់នៃការគ្រប់គ្រងឯកសារ Heynowski ទៅសារមន្ទីរនៅមុនការបិទបញ្ចប់សំណុំរឿង០០២/០២ នោះក្រុមមេធាវីការពារក្តីជាមួយការិយាល័យរដ្ឋបាលនៃ អវតក ស្នើឱ្យសារមន្ទីរបង្កើតគោលនយោបាយច្បាស់លាស់សម្រាប់ (១) ធ្វើសំណើ និងចាត់ចែងសំណើសុំមើលឯកសារ Heynowski និង (២) រក្សាខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងឯកសារនេះ ។

ក. នីតិវិធីសម្រាប់ស្នើសុំមើលឯកសារត្រូវចែងឱ្យច្បាស់

២៤. ឯកសារ Heynowski ដែលជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង០០២/០២ ត្រូវតែអនុញ្ញាតឱ្យភាគី ទាំងអស់ចូលមើលបាន រហូតដល់ពេល យ៉ាងហោចណាស់ពេលបិទបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ បើទោះបីនាយកសារមន្ទីរបានផ្តល់ការធានាដល់អង្គជំនុំជម្រះថា សារមន្ទីរ

អាចធានាដល់ភាគីចូលមើលឯកសារដើមរបស់ Heynowski ក្នុងអំឡុងដំណើរការនីតិវិធី តុលាការដែលកំពុងបន្តនៅ អវតក²³ វានៅមិនច្បាស់ថាតើការចូលមើលមានប្រសិទ្ធិភាពយ៉ាង ដូចម្តេច ។

២៥. មិនមានការណែនាំនៅលើគេហទំព័រផ្លូវការរបស់សារមន្ទីរទាក់ទងនឹងនីតិវិធីនៃការស្នើសុំចូល មើលឯកសារដើមនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុករបស់សារមន្ទីរឡើយ។ កាលពីលើកមុនគឺនៅឆ្នាំ ២០១១ នៅពេលស្នើសុំចូលមើលឯកសារដែលតម្កល់នៅសារមន្ទីរ មន្ត្រីបំរើការងារនៅសារមន្ទីរបាន នាំណែនាំក្រុមមេធាវីការពារក្តីឱ្យដាក់សំណើតាមរយៈក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្ប៍ ។

២៦. ដើម្បីឱ្យដំណើរការស្នើសុំចូលមើលឯកសារ Heynowski មានភាពងាយស្រួល និងមាន ប្រសិទ្ធិភាព និងដើម្បីបញ្ចៀសឧបសគ្គការិយាល័យធិបតេយ្យ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីតម្រូវ ឱ្យធ្វើការបញ្ជាក់ ថាតើ ភាគីត្រូវលើកឡើងយ៉ាងដូចម្តេច ហើយថាតើសារមន្ទីរត្រូវចាត់ចែងលើ សំណើសុំចូលមើលឯកសារយ៉ាងដូចម្តេច។

២៧. ជាពិសេស ក្រុមមេធាវីការពារក្តីត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ទាក់ទងនឹង៖
- នរណាដែលជាជនបង្គោលដែលពាក់ព័ន្ធរបស់សារមន្ទីរ និងព័ត៌មានពិស្តារ សំរាប់ ទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ
 - នរណាដែលជាជនបង្គោលបន្ទាប់(ជម្រើសផ្សេង) នៅក្នុងករណីដែល ជនបង្គោល ទីមួយមិនអាចទាក់ទងបាន
 - តើសំណើសុំចូលមើលឯកសារត្រូវធ្វើឡើងដោយរបៀបណា និង
 - តើសារមន្ទីរប្រើពេលវេលាយូរប៉ុន្មាន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំចូលមើលឯក សារ

២៨. បន្ថែមពីលើនេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំការធានាពីនាយកសារមន្ទីរថា រាល់សំណើចូលមើល ឯកសារ Heynowski ដែលស្នើឡើងដោយភាគីសម្រាប់គោលបំណង ដែលទាក់ទងនឹង

²³ E443/11 “លិខិតស្នើសុំពីនាយកសារមន្ទីរទូលស្តែង” ទំព័រ ២។

សំណុំរឿងនឹងមិនបានត្រូវបដិសេធឡើយ ហើយសារមន្ទីរត្រូវផ្តល់ជំនួយសមហេតុផលទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យសំណើសុំមើលឯកសារមានប្រសិទ្ធិភាព និង ទាន់ពេលវេលា។ សូមសង្កត់ធ្ងន់ថាការប្រើប្រាស់ Heynowski ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០២/២ មានសារសំខាន់ជាងការប្រើប្រាស់ឯកសារផ្សេងនៅសារមន្ទីរ។

២៩. មេធាវីការពារក្តីស្នើបន្ថែមថា ឯកសារ Heynowski នឹង មិនត្រូវដាក់បង្ហាញនៅសារមន្ទីររហូតទល់ នឹងការបិទបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ ការដាក់បង្ហាញឯកសារ Heynowski មិនត្រឹមតែមិនចាំបាច់ទេ និង ថែមទាំងបង្ករឧបសគ្គចំពោះភាគី ដែលស្វែងរកការមើលឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងនេះ ហើយវានឹងបង្កើនការព្រួយបារម្ភនៃការជ្រៀតជ្រែកផងដែរ ដោយតែមហាជនទូទៅបានចូលមើលឯកសារនេះ។ ហេតុដូច្នេះការប្រើប្រាស់ឯកសារ Heynowski ដោយសារមន្ទីរនៅមុនការបិទបញ្ចប់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់ ត្រូវតែបានកម្រិតចំពោះតែគោលបំណងអភិរក្សប៉ុណ្ណោះ។

ខ. ខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងត្រូវតែបានបង្កើតតាមរយៈសារមន្ទីរ

៣០. ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះបានជ្រាប²⁴ និងដូចដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានផ្តល់អំណះអំណាងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២²⁵ ខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងគឺជាកត្តាដ៏សំខាន់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃភាពអាចជឿជាក់បាន និង ភាពត្រឹមត្រូវរបស់ភស្តុតាង។ ហេតុដូច្នេះវាជាការចាំបាច់ថា ខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងត្រូវតែបានបង្កើតតាមរយៈសារមន្ទីរ ដើម្បីធានាថា សុច្ឆរិតភាពរបស់ឯកសារ Heynowski ត្រូវបានការពារ និងដើម្បីបង្ការការខូចខាត ឬសកម្មភាពក្លែងបន្លំ។

²⁴ E465 “សាលក្រុមនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២” កថាខណ្ឌ៦១ ។

²⁵ E457/6/3/1 “សារណាបិទបញ្ចប់នៃការសួរដេញដោលដែលបានកែប្រែរបស់ នួន ជា នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២”

ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧ នៅកថាខណ្ឌ 487, 501-504 ។

៣១. ទាក់ទងនឹងចំណុចនេះក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់បន្ថែមថា ការប្រៀបធៀបអាចទាញចេញពីការអនុវត្តនៅតុលាការ ICTY ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅ ICTY នៅក្នុងករណី *Radić* បានណែនាំការិយាល័យរដ្ឋបាលឱ្យបង្កើតខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រងតាមរយៈតុលាការរដ្ឋ BiH សម្រាប់គំរូរបស់ Omarska Camp ដែលត្រូវបានផ្ទេរជាបណ្តោះអាសន្នទៅតុលាការរដ្ឋ ។ ថ្វីបើលែងមានការប្រើប្រាស់នៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីនៅ ICTY ក៏គំរូបានបន្តបង្កើតជាផ្នែកនៃសំណុំរឿង *Kvočka* និង អ្នកផ្សេងទៀត និងកំណត់ត្រានៅក្នុង *Tadić* ។ ហេតុដូច្នេះភារកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលនៃ ICTY ត្រូវធានាសុច្ឆន្ទៈវិភាគរបស់វា²⁶។

ផ្នែកទី ៥. សំណើសុំ

៣២. សម្រាប់មូលហេតុទាំងអស់ដែលបានបញ្ជាក់នៅទីនេះ មេធាវីការពារក្តីជំទាស់ទៅនឹងការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski នៅមុនកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ត្រូវបានបិទបញ្ចប់ទាំងស្រុង ។

៣៣. នៅក្នុងករណីដែលមានកាលៈទេសៈថ្មីកើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ការធ្វើយុត្តិកម្មបញ្ជូនជាបន្ទាន់នូវឯកសារ Heynowski ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើការចូលមើល និងគោលនយោបាយរក្សាទុក ត្រូវតែបានបង្កើតនៅមុនការបញ្ជូនឯកសារ Heynowski ចូលជាធរមាន ដោយគ្របដណ្តប់នូវ៖

- (ក) ដំណើរការសម្រាប់ភាគីដើម្បីស្នើសុំចូលមើលឯកសារ Heynowski និង
- (ខ) វិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការកត់ត្រាខ្សែសង្វាក់នៃការគ្រប់គ្រង

សហមេធាវីការពារក្តីលោក នួន ថា

សុន ធួន Doreen CHEN

²⁶ សេចក្តីសម្រេច *Radić* ទំព័រ ២-៣ ។